

MINISTERUL ECONOMIEI, COMERȚULUI
ȘI RELAȚIILOR CU MEDIUL DE AFACERI
INSPECȚIA DE STAT PENTRU CONTROLUL CAZANELOR,
RECIPIENTELOR SUB PRESIUNE ȘI INSTALAȚIILOR DE RIDICAT

SE APROBĂ
INSPECTOR DE STAT ȘEF
Ing. Eugen Ionuț TRIFAN

VIZAT
INSPECTOR DE STAT ȘEF ADJUNCT
Ing. Gheorghe SURUGHU

STRATEGIA NAȚIONALĂ ANTICORUPȚIE PE PERIOADA 2016-2020 Conform HG 583/23.08.2016

1. Politicile publice și cadrul juridic existente

Strategia Națională Anticorupție este un document de viziune strategică pe termen mediu, care oferă coordonatele majore de acțiune în sprijinul promovării integrității și buneii guvernări la nivelul tuturor instituțiilor publice.

Documentul constituie punctul de plecare în dezvoltarea și adoptarea/adaptarea de către instituțiile și autoritățile publice a propriilor planuri sectoriale. Astfel, SNA cuprinde principiile de acțiune, obiectivele generale și specifice relevante la nivel național. Totodată, documentul include aspecte practice și instrumente concrete de lucru utile la dezvoltarea planurilor de acțiune sectoriale, cum ar fi:

- inventarul privind măsurile preventive obligatorii,
- indicatori de performanță asociați,
- structura standard a planului de acțiune,
- mecanismul de coordonare și monitorizare.

Prezenta strategie asigură în continuare, dezvoltarea direcțiilor de acțiune asumate prin Programul de guvernare 2012, cap. 20 „Justiția și politici anticorupție”.

În baza consultării interinstituționale organizate cu ocazia elaborării prezentelor strategii, se asigură complementaritatea inițiativelor deja adoptate la nivel național, în special strategia Agenției Naționale de Integritate (ANI) pentru combaterea și prevenirea acumulării averilor nejustificate, conflictelor de interese și a stărilor de incompatibilitate, precum și demersurile instituționale ale CSM privind sporirea credibilității justiției și responsabilizarea sistemului judiciar.

Cadrul legislativ anticorupție din România este apreciat constant în cadrul rapoartelor de evaluare GRECO și MCV ca fiind unul dezvoltat. Aceeași concluzie a fost formulată și de autorii evaluării independente a strategiilor anticorupție implementate în perioada anterioară. Ca o consecință, prezenta strategie pune accent pe implementarea și asigurarea stabilității, predictibilității și coerenței legislației și a cadrului instituțional anticorupție.

2. Valori și principii

2.1. Valori

Prezenta strategie este construită pe premisa asumării de către toate instituțiile și autoritățile publice a următoarelor valori fundamentale:

- **voința politică** – toate cele 3 puteri în stat, respectiv puterea executivă, judecătorească și cea legislativă, înțeleg importanța unei societăți lipsite de corupție și vor conlucra pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor prevăzute de prezenta strategie;
- **integritatea**- reprezentanții instituțiilor și ai autorităților publice au obligația de a declara orice interese personale care pot veni în contradicție cu exercitarea obiectivă a atribuțiilor de serviciu. Totodată, aceștia sunt obligați să ia toate măsurile necesare pentru evitarea situațiilor de conflict de interese și incompatibilități;
- **prioritatea interesului public** - reprezentanții instituțiilor și autorităților publice au datoria de a considera interesul public mai presus de orice alt interes în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu. Aceștia nu trebuie să se folosească de îndatoriile publice pentru obținerea de beneficii necuvenite, patrimoniale sau nepatrimoniale, pentru ei, familiile lor sau persoane apropiate;
- **transparența**- reprezentanții instituțiilor și autorităților publice vor asigura accesul neîngrădit la informațiile de interes public, transparența procesului decizional și consultarea membrilor societății civile în cadrul acestui proces.

2.2 Principii

Fiecare măsură se subsumează următoarelor principii, a căror respectare este esențială pentru realizarea unei administrații publice moderne și eficiente:

- principiul statului de drept, în baza căruia este consacrată supremația legii, toți cetățenii fiind egali în fața acesteia. Acesta are la bază respectarea drepturilor omului și presupune separația puterilor în stat;
- principiul răspunderii, potrivit căruia autoritățile statului răspund pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, respectiv pentru modul de implementare și eficiența strategiilor;
- principiul gestionării responsabile a riscurilor generate de comportamente lipsite de integritate, ca parte integrantă din procesul managerial desfășurat de către fiecare organizație;
- principiul proporționalității în elaborarea și punerea în aplicare a procedurilor anticorupție: Instituțiile publice trebuie să elaboreze, să implementeze și să mențină proceduri puternice, care să fie proporționale cu riscurile și vulnerabilitățile instituționale și dimensionate în funcție de resursele și complexitatea organizației;

- principiul răspunderii la cel mai înalt nivel de angajament; politicile „anti-mită” nu vor fi eficiente dacă nu există un mesaj clar dat de administrație de la nivelul cel mai înalt, conform căruia mita nu este tolerată. Nivelul superior al conducerii pe fiecare palier de administrație trebuie să inițieze, să supravegheze și să conducă, prin puterea exemplului, punerea în aplicare a unei politici de respingere a corupției, recunoscând faptul că mita este contrară valorilor fundamentale de integritate, transparență și responsabilitate și că aceasta subminează eficacitatea organizațională;
- principiul prevenirii săvârșirii faptelor de corupție și a incidentelor de integritate, potrivit căruia indentificarea timpurie și înlăturarea în timp util a premiselor apariției faptelor de corupție sunt prioritare și imperative. Atât instituțiile publice cât și cele private trebuie să dea dovadă de diligență în evaluarea partenerilor, agenților și contractorilor. Fiecare entitate ar trebui să evalueze riscurile de luare de mită asociate cu intrarea într-un parteneriat sau de contractare a unor acorduri cu alte entități și este dator să efectueze evaluări periodice ale riscurilor. La încheierea de parteneriate sau aranjamente contractuale trebuie să verifice dacă respectivele organizații au politici și proceduri care sunt în concordanță cu aceste principii și orientări;
- principiul eficacității în combaterea corupției, care se bazează pe evaluarea continuă a activității instituțiilor cu atribuții în domeniul atât din punctul de vedere al îndeplinirii cât mai complete a obiectivelor asumate pentru a produce efectele pozitive pe care societatea le așteaptă, cât și al managementului organizațional;
- principiul cooperării și coerenței, în baza căruia instituțiile implicate în prevenirea și combaterea corupției trebuie să coopereze îndeaproape, asigurând o concepție unitară asupra obiectivelor ce trebuie îndeplinite și a măsurilor ce urmează a fi luate;
- principiul parteneriatului public - privat, care recunoaște importanța cooptării societății civile și a mediului de afaceri în activitățile concrete de implementare a măsurilor de prevenire a corupției;
- principiul accesului neîngrădit la informațiile de interes public și al transparenței decizionale.

3. Cadrul necesar implementării SNA

SNA 2016- 2020 poate deveni un instrument de lucru eficient, dacă sunt asigurate următoarele condiții minimale pentru succes:

- stabilitatea legislativă și instituțională a cadrului anticorupție care a generat performanță în activitatea DNA și ANI;
- garantarea independenței sau, după caz, a autonomiei operaționale, a autorităților cu rol în prevenirea și combaterea corupției;
- asumarea transparenței și a guvernării deschise ca principii directe pentru toate măsurile de implementare a SNA și ca premise pentru soluții inovatoare de reducere a fenomenului corupției.

- alocarea de resurse adecvate pentru proiecte dezvoltate pe cele trei dimensiuni ale intervenției: educație, prevenire și combatere.

4. Scop, publicul – țintă și abordarea propusă

Scopul SNA 2016 - 2020 este promovarea integrității, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea prevenirii corupției în România.

Documentul are un caracter multidisciplinar și este adresat tuturor instituțiilor publice reprezentând puterea executivă, legislativă și judecătorească, autorităților publice locale, mediului de afaceri și societății civile.

Pentru fiecare tip de intervenție sunt identificate obiective generale și specifice. Toate acestea sunt dezvoltate prin asumarea transparenței decizionale și a guvernării deschise, ca un corolar al prezentului document strategic, dublată de abordarea trihotomică de intervenție strategică în domeniul anticorupție: prevenire, educație și combatere.

5. Impactul scontat al strategiei

Implementarea SNA 2016 – 2020 va conduce la atingerea a cel puțin șase rezultate:

- încadrarea în media UE privind percepția și mentalitatea publică internă legată de amploarea fenomenului de corupție din România;
- reducerea substanțială, cu cel puțin 50%, a cazurilor de fraudare și corupere a procedurilor de achiziții publice și a incidentelor de integritate în sectoarele vulnerabile identificate;
- implementarea măsurilor preventive anticorupție în peste 80% din instituțiile publice și întreprinderile publice, ca parte a unui plan de integritate dezvoltat pe bază de analiză de risc și standarde de control managerial intern;
- atingerea obiectivelor MCV și asimilarea instituțională națională a procedurilor de evaluare, ca o garanție a ireversibilității măsurilor de consolidare a integrității în exercitarea funcțiilor publice;
- aderarea româniei la Convenția anti-mită a OCDE;
- promovarea regională și internațională a experienței anticorupție deținute de România.

6. OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE, ACȚIUNI PRINCIPALE

6.1. Obiectiv general 1 – Dezvoltarea unei culturi a transparenței pentru o guvernare deschisă la nivel central și local

SNA 2016- 2020 propune creșterea calității implementării prevederilor privind accesul la informații de interes public. Acest lucru se va realiza prin preluarea în SNA a conținutului Memorandumului adoptat de Guvern la 3 martie 2016, concomitent cu dezvoltarea platformei transparența.gov.ro, un portal de centralizare a informațiilor de interes public și de informatizare a interacțiunii interinstituționale. De asemenea, creșterea calității procesului de asigurare a transparenței decizionale va fi făcută într-un mod etapizat, procesul demarând prin standardizarea acestei proceduri și diseminarea Ghidului privind un proces transparent și eficient de consultare publică în administrație, material ce va sprijini administrația publică. În plus, în completarea standardului de publicare a

informațiilor de interes public prevăzute în **anexa nr. 4**, întreprinderile publice vor lua măsurile necesare pentru publicarea pe pagina de internet și a altor informații de interes public (**anexa nr. 5 la H.G.**)

Obiectiv specific 1.1 – Creșterea transparenței instituționale și a proceselor decizionale

Acțiuni principale:

1. dezvoltarea conceptului Registrului Unic al Transparenței Intereselor – RUTI;
2. testarea și reglementarea Registrului Unic al Transparenței Intereselor;
3. completarea legislației, revizuirea mecanismelor instituționale și monitorizarea aplicării regulilor privind accesul la informații de interes public și transparență decizională;
4. dezvoltarea de schimburi de bune practici, asistență, cursuri de formare pentru creșterea capacității instituțiilor publice de a furniza informații de interes public și de a asigura un proces participativ de calitate;
5. monitorizarea standardelor de afișare a informațiilor de interes public pentru instituțiile și întreprinderile publice;
6. monitorizarea aplicării Ghidului privind consultarea publică în administrația publică;
7. dezvoltarea platformei consultare.gov.ro;
8. dezvoltarea platformei consultare.gov.ro pentru a asigura creșterea transparenței decizionale
9. crearea unei evidențe unice a persoanelor juridice cu statut de utilitate publică;
10. cooperarea cu structurile asociative ale autorităților administrației publice locale și cu organizațiile societății civile în vederea unei mai bune implementări a guvernării deschise la nivel local și central.

Obiectiv specific 1.2 – Creșterea transparenței proceselor de administrare a resurselor publice

Acțiuni principale:

1. revizuirea și publicarea în format deschis a tuturor procedurilor de alocare a resurselor publice și a tuturor sumelor alocate prin intermediul Fondului de Rezervă aflat la dispoziția Guvernului.
2. Consolidarea platformei de transparență bugetară prin creșterea numărului de informații, rapoarte și bugete publicate;
3. Publicarea anuală a informațiilor privind utilizarea publică și reutilizarea socială a bunurilor confiscate în cadrul procedurilor judiciare penale;

Rapoartele periodice de evaluare a eficienței demersurilor anticorupție implementate de România arată faptul că momentul adoptării de noi legi anticorupție a fost deja depășit. Este momentul ca nivelul fiecărei instituții publice, dar și a celor din sectorul privat să se pună accent pe implementarea eficientă a standardelor interne și internaționale anticorupție.

În susținerea unei schimbări de abordare a managementului, SNA pune accent pe măsurile de promovare a integrității instituționale, având ca repere principale: implementarea codurilor etice, punerea în aplicare a standardelor de control intern/managerial și eficientizarea mecanismelor administrative de sancționare, protecția avertizorului de integritate, managementul vulnerabilităților specifice fiecărei instituții.

Prin intermediul inventarului măsurilor preventive anticorupție și indicatorilor de evaluare asociați (anexa nr. 2 la hotărâre) se urmărește realizarea la nivelul fiecărei instituții/autorități publice a unei autoevaluări periodice (semestriale) privind nivelul de utilizare și eficiență a măsurilor anticorupție. Autoevaluarea va viza măsuri precum declararea averilor, respectarea regulilor privind cadourile, managementul conflictelor de interese, incompatibilitățile, codurile etice și deontologice, transparența decizională, accesul la informații de interes public, gestionarea fondurilor publice, achizițiile publice, procedurile de selecție și promovare a personalului etc.

Pentru fiecare tip de intervenție, SNA indentifică obiective generale și specifice. Toate acestea sunt dezvoltate pornind de la abordarea clasică, trihotomică de intervenție strategică în domeniul anticorupție, respectiv prevenire, educație și combatere.

4. Obiectiv general 2

4.1. Prevenirea corupției în instituțiile publice

Legislația națională anticorupție dezvoltată de-a lungul ultimului deceniu conține un set complex de măsuri preventive care asigură un nivel înalt de integritate în administrația publică din România.

Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare, institue o obligație a persoanelor care exercită o funcție publică de a îndeplini îndatoririle ce le revin din exercitarea funcțiilor, atribuțiilor sau însărcinărilor încredințate, cu respectarea strictă a legilor și a normelor de conduită profesională și de a asigura ocrotirea și realizarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, fără să se folosească de funcțiile, atribuțiile ori însărcinările primite, pentru dobândirea pentru ele sau pentru alte persoane de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite. Această obligație cu caracter general este subsecvent reglementată prin legi speciale, precum și coduri etice și regulamente interne ce cuprind o serie de norme referitoare la conduita persoanelor din sectorul public și privat, în concordanță cu standardele internaționale în materie.

Răspunderea individuală trebuie însă dublată de asigurarea condițiilor necesare pentru punerea în aplicare a cadrului normativ existent, monitorizarea și evaluarea periodică a eficienței măsurilor adoptate. Acestea constituie responsabilități ce aparțin conducerii instituțiilor publice și implică asumarea agendei anticorupție la cel mai înalt nivel. Acesta este unul dintre obiectivele majore ale prezentei secțiuni, ce urmează a fi implementat la nivelul tuturor instituțiilor publice.

Pe lângă măsurile cu caracter obligatoriu pentru toate autoritățile publice, SNA cuprinde și măsuri specifice pentru creșterea gradului de integritate și transparență în domenii/sectoare prioritare.

Obiectiv specific 1. Remedierea vulnerabilităților specifice instituțiilor publice prin implementarea sistematică a măsurilor preventive

Măsuri :

1. autoevaluarea periodică a gradului de implementare a măsurilor preventive obligatorii (enumerare în anexa nr. 2 la hotărâre);
2. intensificarea activităților de implementare a sistemelor de control intern/managerial la ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetului oricărui fond special, incluzând instituțiile publice din subordine;
3. introducerea treptată la nivelul instituțiilor publice a unei metodologii unitare de evaluare a riscurilor de corupție ca premisă pentru dezvoltarea planurilor interne de integritate;
4. implementarea codului de conduită pentru evitarea situațiilor de incompatibilitate și conflict de interese de către personalul implicat în gestionarea programelor finanțate din fonduri comunitare nerambursabile postaderare;
5. consolidarea statutului și a rolului consilierului de etică;
6. operaționalizarea de sisteme telefonice de tip call center care să faciliteze sesizarea iregularităților și a posibilelor fapte de corupție;
7. implementarea standardelor internaționale și promovarea unui rol activ al României în cadrul inițiativelor regionale și internaționale anticorupție.

Responsabili : conducătorii instituțiilor și autorităților administrației publice centrale și locale.

Obiectiv specific 2. Creșterea transparenței instituționale prin sporirea gradului de disponibilitate a datelor publice deschise puse la dispoziție de către autoritățile publice

Măsuri:

1. îndeplinirea procedurilor de aderare la Parteneriatul pentru o guvernare deschisă;
2. asigurarea respectării prevederilor privind accesul la informații de interes public și celor privind transparența procesului decizional;
3. dezvoltarea soluțiilor de e-guvernare, e-administrare și e-justiție ca platforme accesare a serviciilor publice de către cetățeni;
4. implementarea de proiecte pentru promovarea integrității și bunei guvernări parteneriat cu societatea civilă;
5. îmbunătățirea strategiilor de comunicare pe teme anticorupție, cu accent pe gestionarea relațiilor cu publicul și mass-media.

Responsabili : conducătorii instituțiilor și autorităților administrației publice centrale locale.

Obiectiv specific 3. Promovarea unui mediu de afaceri concurențial, corect și integru

Măsuri :

1. implementarea standardelor OCDE, UE, ONU în prevenirea corupției în sectorul privat;
2. promovarea concurenței loiale și a politicilor antitrust prin identificarea, descurajarea și sancționarea înțelegerilor anticoncurențiale;
3. realizarea schimbului de bune practici în implementarea programelor de integritate între mediul privat și sectorul public;
4. organizarea de consultări publice periodice între reprezentanții sectorului public și mediul de afaceri cu privire la agenda națională anticorupție și politicile publice cu impact asupra activității economice;
5. diseminarea politicilor și programelor antimită dezvoltate la nivelul companiilor, inclusiv prin aducerea acestora la cunoștința posivilor contractori și furnizori și solicitarea respectării unor standarde echivalente.

Responsabili : reprezentanții mediului de afaceri, MJ, MECRMA

Responsabil implementare SNA

Expert – Ion Vasile

8